УДК 547.491.4 + 547.324+547.83 + 547.789

М. Б. Літвінчук^{1,2}, А. В. Бентя², Н. Ю. Сливка¹, М. В. Вовк² ¹Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13. E-mail: mariia.litvinchuk@gmail.com ²Інститут органічної хімії НАН України

Синтез та циклофункціоналізація (1,3-тіазолідин-2-іліден) кетонів

Мета роботи – розробка нового підходу до конструювання (1,3-тіазолідин-2-іліден)кетонів та розширення їх синтетичного потенціалу як зручних структурних блоків у реакціях [3+2]- та [3+3]-циклізації.

Результати та їх обговорення. Показано, що електрофільна внутрішньомолекулярна циклізація (ЕВЦ) *N*-алілтіоамідів β-кетокислот ініційована фосфорною кислотою або йодом є зручним методом синтезу нових (5-метил- та 5-йодометил-1,3-тіазолідин-2-іліден)кетонів. Їх циклізацією із малеїновим ангідридом отримані похідні 2,3-дигідропіроло[2,1-*b*][1,3]тіазолу. Взаємодія з метиловими естерами ацетиленмоно- та дикарбонової кислот за схемою [3+3]-циклоконденсації приводить до анелювання піридинового ядра та одержання функціональних похідних [1,3]тіазоло[3,2-*a*]піридину.

Експериментальна частина. Дією на *N*-алілтіоаміди фосфорної кислоти або йоду в хлороформі синтезовані (5-метил- та 5-йодометил-1,3-тіазолідин-2-іліден)кетони, які реагують із малеїновим ангідридом, метилацетиленкарбоксилатом або диметилацетилендикарбоксилатом з утворенням похідних 2,3-дигідропіроло[2,1-*b*] [1,3]тіазол-5(6*H*)-ону та 2,3-дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-а]піридину.

Висновки. Розроблено зручний метод одержання [5-метил- та 5-йодометил-1,3-тіазолідин-2-іліден]кетонів, що ґрунтується на ЕВЦ *N*-алілтіоамідів β-кетокислот під дією фосфорної кислоти та йоду. Синтезовані (1,3-тіазолідин-2-іліден)кетони можуть бути використані в реакціях циклізації, які приводять до функціональних похідних піроло[2,1-*b*][1,3]тіазолу та [1,3]тіазоло[3,2-а]піридину.

Ключові слова: *N*-алілтіоаміди; електрофільна циклізація; (1,3-тіазолідин-2-іліден)кетони; таутомерія; піроло[2,1-*b*][1,3]тіазоли; [1,3]тіазоло[3,2-*a*]піридини

M. B. Litvinchuk, A. V. Bentya, N. Yu. Slyvka, M. V. Vovk

The synthesis and cyclofunctionalization of (1,3-thiazolidin-2-ylidene)ketones

Aim. To develop a new approach to the design of (1,3-thiazolidin-2-ylidene)ketones and expansion of their synthetic potential as convenient building blocks in the reactions of [3+2]- and [3+3]-cyclization.

Results and discussion. Electrophilic intramolecular cyclization (EIC) of *N*-allythioamides of β -ketoacids using phosphoric acid or iodine is a convenient synthetic method to obtain new (5-methyl- and 5-iodomethyl-1,3-thiazolidine-2-ylidene)ketones. Cyclization of ketones with maleic anhydride leads to derivatives of 2,3-dihydropyrrolo[2,1-*b*][1,3]thiazole. [3+3]-Cyclocondensation with methyl propiolate and dimethyl acetylenedicarboxylate results in formation of the functionalized [1,3]thiazolo[3,2-a]pyridine derivatives.

Experimental part. (5-Methyl- and 5-iodomethyl-1,3-thiazolidin-2-ylidene)ketones were synthesized from *N*-allylthioamides using phosphoric acid or iodine in chloroform. (1,3-Thiazolidin-2-ylidene)ketones react with maleic anhydride, methyl acetylenecarboxylate or dimethyl acetylenedicarboxylate resulting in a 2,3-dihydropyrrolo[2,1b][1,3]thiazole-5(6*H*)-one and 2,3-dihydro-5*H*-[1,3]thiazolo[3,2-*a*]pyridine derivatives.

Conclusions. A convenient method of [5-methyl- and 5-iodomethyl-1,3-thiazolidin-2-ylidene]ketones preparation based on the EIC of *N*-allylthioamides of β -ketoacids has been developed using phosphoric acid and iodine. The (1,3-thiazolidin-2-ylidene)ketones synthesized can be useful in cyclization reactions leading to functional pyrrolo[2,1-b][1,3]thiazole and [1,3]thiazolo[3,2-a]pyridine derivatives.

Key words: *N*-allylthioamides; electrophilic cyclization; (1,3-thiazolidin-2-ylidene)ketones; tautomerism; pyrrolo[2,1-*b*][1,3]thiazole; [1,3]thiazolo[3,2-*a*]pyridines

М. Б. Литвинчук, А. В. Бентя, Н. Ю. Сливка, М. В. Вовк

Синтез и циклофункционализация (1,3-тиазолидин-2-илиден)кетонов

Цель работы – разработка нового подхода к конструированию (1,3-тиазолидин-2-илиден)кетонов и расширение их синтетического потенциала как удобных структурных блоков в реакциях [3+2]- и [3+3]-циклизации.

Результаты и их обсуждение. Показано, что электрофильная внутримолекулярная циклизация (ЭВЦ) *N*-аллилтиоамидов β-кетокислот, инициированная фосфорной кислотой или йодом, является удобным методом синтеза новых (5-метил- и 5-йодметил-1,3-тиазолидин-2-илиден)кетонов. Их циклизацией с малеиновым ангидридом получены новые производные 2,3-дигидропирроло[2,1-*b*][1,3]тиазола, а с метиловыми эфирами ацетиленмоно- и дикарбоновой кислот – функциональные производные [1,3]тиазоло[3,2-*a*] пиридина.

Экспериментальная часть. Действием на *N*-аллилтиоамиды фосфорной кислоты или йода в хлороформе синтезированы (5-метил- и 5-йодметил-1,3-тиазолидин-2-илиден)кетоны, которые реагируют с малеиновым ангидридом, метилацетиленкарбоксилатом или диметилацетилендикарбоксилатом с образованием производных 2,3-дигидропирроло[2,1-*b*][1,3]тиазол-5(6*H*)-она и 2,3-дигидро-5*H*-[1,3]тиазоло[3,2-*a*] пиридина.

Выводы. Разработан удобный метод получения [5-метил- и 5-йодметил-1,3-тиазолидин-2-илиден] кетонов, основанный на ЭВЦ *N*-аллилтиоамидов β-кетокислот под действием фосфорной кислоты и йода. Синтезированные (1,3-тиазолидин-2-илиден)кетоны могут быть использованы в реакциях циклизации, которые приводят к функциональным производных пирроло[2,1-*b*][1,3]тиазола и [1,3]тиазоло[3,2-*a*]пиридина.

Ключевые слова: N-аллилтиоамиды; электрофильная циклизация; (1,3-тиазолидин-2-илиден)кетоны; таутомерия; пирроло[2,1-b][1,3]тиазолы; [1,3]тиазоло[3,2-а]пиридины

(1,3-Тіазолідин-2-іліден)кетони є зручними моделями циклічних N,S-кетенацеталів і знаходять застосування як ефективні структурні блоки для конструювання біологічно активних сполук [1, 2]. На їх основі синтезовані заміщені 2,3-дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-а]піридин-5-они (піліциди), які є дипептидними міметиками, що запобігають утворенню фімбрій в уропатогенній Escherichia coli [3, 4]. Сполуки такого типу можуть виступати інгібіторами формування амілоїд бета Аβ (1-40) пептидів, які є основним компонентом амілоїдних бляшок, виявлених у мозку пацієнтів з хворобою Альцгеймера [5], а також перспективними інгібіторами Listeria monocytogenes за рахунок зв'язування із транскрипційним регулятором PrfA або PrfAподібними білками у відповідних збудниках [6]. Бензоанельовані похідні тіазоло[3,2-а]піридин-5-ону схильні виступати у ролі інгібіторів аденозинциклічної 3',5'-монофосфатної фосфодіестерази [7] та алостеричних інгібіторів полімерази NS5B – одного із білків вірусу гепатиту С [8].

Аналіз літературних джерел засвідчив, що зазвичай циклічні *N,S*-кетенацеталі отримують взаємодією α-меркаптоестерів з активованими нітрилами [9-16], β-меркаптоамінів з дитіокеталями [1, 2, 17, 18], дитіоестерів карбонових кислот із пропаргіламіном [19] або перегрупуванням 2-сульфазаміщених 4,5-дигідро-1,3-тіазолів під дією основ [17, 20].

Метою нашого дослідження стала реалізація принципово іншого підходу до отримання циклічних 5-членних *N,S*-кетенацеталів – ЕВЦ *N*-алілтіоамідів під дією йоду та фосфорної кислоти. Перевагою запропонованого методу є препаративна зручність та легкість одержання *N*-алілтіоамідів та продуктів їх реакцій ЕВЦ, які були отримані нами з виходами 62-71 % та 87-91 % відповідно, а також можливість модифікації тіазолідинового циклу метильною або йодометильною групами.

Раніше нами було показано, що оптимальними умовами одержання *N*-алілтіоаміду **3a** є взаємодія ацетилацетону **1a** із алілізотіоціанатом у середовищі ацетонітрилу в присутності діазобіциклоундецену (ДБУ). У ході такої реакції утворюється сіль **2a**, яка легко деацетилюється при спробі виділення спряженої кислоти [21]. Ця закономірність зберігається і при введенні в перетворення гептан-3,5-діону **1b** та 1-фенілбутан-1,3-діону **1c**, наслідком чого стало отримання сполук **3b** і **3c** відповідно (схема 1).

Тіоаміди **3b,с** у розчині CDCl₃ існують у таутомерній рівновазі з енольною формою 3'b,с, вміст якої становить 11 % та 27 % відповідно, що підтверджується наявністю у спектрах ЯМР¹Н сигналів протону групи ОН із хімічним зсувом 14,07 м. ч. у випадку сполуки 3b та 14,48 м. ч. у випадку сполуки **3с**. У ДМСО-*d*₆ положення рівноваги зміщується, і вміст енольної форми становить 15 % для сполуки **3b** та наближається до 50 % у випадку **3c**, що узгоджується з даними для отриманої нами раніше сполуки За [21] та N-арилзаміщених аналогів [22, 23]. При цьому у разі тіоаміду **3b** у розчині CDCl₂ не вдається зафіксувати сигнал енольної форми С<u>Н</u>=СОН, який вірогідно накладається на мультиплет групи С<u>H</u>=CH₂, однак у ДМСО- d_6 цей сигнал фіксується при 5,55 м. ч., а також при записі ЯМР ¹³С не вдається зафіксувати сигнали C=S та C-OH енольної форми імовірно через їх малу інтенсивність.

При дії на *N*-алілтіоаміди **За-с** фосфорної кислоти, яка виступає реакційним середовищем та протонодонорним реагентом, впродовж 1 год при 75 °С реалізується процес циклізації з утворенням 1-(5-метил-1,3-тіазолідин-2-іліден)пропан-2-ону 4а, 1-(5-метил-1,3-тіазолідин-2-іліден)бутан-2-ону 4b та 2-(5-метил-1,3-тіазолідин-2-іліден)-1-фенілетанону 4с відповідно, що підтверджується наявністю у спектрах ЯМР ¹Н характерних дублетів СН₃-групи у положенні 5 тіазолідинового циклу при 1,44-1,48 м. ч. з КССВ ³ 6.8 Гц та синглету протону НС= при 5,25-5,95 м. ч. Слід відзначити, що при дії фосфорної кислоти на солі 2а-с в аналогічних умовах окрім сполук 4а-с спостерігається утворення продуктів циклізації недеацильованих сполук **5а-с** (5-6 %), а у випадку **2с** також присутня незначна (6%) кількість продукту 4а, який одержується внаслідок дебензоїлювання, що підтверджується наявністю у спектрі ЯМР ¹Н сигналів протонів ацетильної групи при 2,02 м. ч. та даними хроматомас-спектрометрії. Такі суміші важко піддаються розділенню і тому в подальшому сполуки 4а-с одержували із відповідних тіоамідів **За-с** (схема 2).

Схема 2

Для сполук **4а-с** в залежності від характеру розчинника можлива реалізація Z- та E-ізомерних форм. Так, у розчині CDCl₃ за даними спектрів ЯМР ¹Н присутній тільки E ізомер ($\delta_{\rm NH}$ = 10,09-10,58 м. д.), натомість в розчині ДМСО- d_6 виявлені як E- ($\delta_{\rm NH}$ = 9,80-10,35 м. д.), так і Z- ($\delta_{\rm NH}$ = 7,97-8,39 м. д.) ізомери у співвідношенні З : 2, що, імовірно, зумовлено значно кращою сольватацією Z ізомера у ДМСО- d_6 порівняно із CDCl₃. Такий ефект узгоджується з літературними даними для аналогів, незаміщених по положенню 5 тіазолідинового ядра [17].

Алілтіоаміди **3b,с** аналогічно до сполуки **3a** [21] зазнають ЕВЦ при дії йоду в розчині хлороформу при 0 °С з утворенням 5-йодометилзаміщених похідних **6b,с** з виходами 85-92 %. Їх структура підтверджується наявністю в ЯМР ¹Н спектрах мультиплетів протонів 1,3-тіазолідинового циклу при 3,81-3,94 м. ч., CH₂I-групи при 3,13-3,44 м. ч. та синглету протону HC= при 5,23-5,95 м. ч. Подібно до 5-метил- (**4а-с**) та 5-йодометилзаміщених (**6а**) похідних сполуки **6b,с** здатні існувати у вигляді Z- та E-ізомерів. У CDCl₃ за даними ЯМР ¹H спектрів присутній тільки E-ізомер ($\delta_{\rm NH}$ = 10,06-10,57 м. д.), а в ДМСО- d_6 – E- ($\delta_{\rm NH}$ = 9,05-10,33 м. д.) та Z- ($\delta_{\rm NH}$ = 8,31-8,52 м. д.) ізомери (табл. 1).

Згідно з літературними джерелами незаміщені по атому азоту циклічні *N,S*-кетенацеталі та їх бензоконденсовані аналоги вступають у реакції [3+2]-циклізації за участю N-C=C фрагменту з анелюванням дигідропірольного [24, 25], тетрагідропірольного [26] та 1,2,3-триазольного ядер [27]. Також реалізуються і реакції [3+3]-циклоконден-

Таблиця 1

CRODUKS	Розчинник	δ(NH), м. ч.		δ (СН=), м. ч.		δ (СН ₃ -С ⁵), м. ч.		δ (CH ₂ I), м. ч.		Вміст ізомера, %	
Сполука		E	Z	E	Z	E	Z	E	Z	E	Z
4a	CDCl₃	10,09	-	5,25	-	1,44	-	-	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	9,80	8,00	5,16	5,51	1,32	1,26	-	-	61	39
4b	CDCl₃	10,11	-	5,27	-	1,44	-	-	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	9,83	7,97	5,16	5,52	1,33	1,27	-	-	64	36
4c	CDCl ₃	10,58	-	5,95	-	1,48	-	-	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	10,35	8,39	5,97	6,27	1,37	1,32	-	-	63	37
6a*	CDCl₃	9,31	-	5,25	-	-	-	3,13-3,37	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	9,76	8,31	-	-	-	-	-	-	49	51
6b	CDCl ₃	10,06	-	5,23	-	-	-	3,31-3,37	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	9,05	8,31	-	-	-	-	-	-	88	12
бс	CDCl ₃	10,57	-	5,95	-	-	-	3,41-3,44	-	100	-
	ДМСО- <i>d</i> ₆	10,33	8,52	5,99	6,27	-	-	-	-	48	52

Залежність вмісту Z/Е ізомерів сполук 4а-с, ба-с від природи розчинника

Примітка: * синтезовано раніше [21].

сації, які приводять до утворення З*H*-піридо[2,1-*b*] [1,3]бензотіазолів [28], 2,3-дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло [3,2-*a*]піридинів [1, 29] 2,3,6,7-тетрагідро-5*H*-[1,3] тіазоло[3,2-*a*]піридинів [1, 30], 1,2,5,7,8,9-гексагідро-6*H*-[1,3]тіазоло[3,2-*a*]хінолін-6-онів [31].

Видавалося обгрунтованим дослідити реакційну здатність 5-заміщених (1,3-тіазолідин-2-іліден) кетонів **4а-с** та **ба-с** у реакціях [3+2]-циклізації. Виявилося, що сполуки **4а-с** не взаємодіють із 2бромо-1,1-диетоксиетаном з утворенням 2,3-дигідропіроло[2,1-*b*][1,3]тіазолу в умовах, зазначених у роботі [25]. Так, при нагріванні у ДМФА впродовж 8 год при 120 °С у спектрах ЯМР ¹Н реакційних сумішей фіксуються сигнали лише вихідних речовин, а при підвищенні температури понад 130 °С спостерігається їх деструкція.

При взаємодії з малеїновим ангідридом реакція перебігає значно довше (40 год), ніж у випадку незаміщених по положенню 5 тіазолідинового циклу аналогів (2 год) [26] і приводить до утворення (2-метил-5-оксо-2,3,5,6-тетрагідропіроло [2,1-*b*][1,3]тіазол-6-іл)оцтових кислот **7а-с**. Їх ЯМР ¹Н та ¹³С спектри характеризуються подвоєними сигналами всіх протонів та атомів вуглецю, що обумовлено утворенням діастереомерної суміші у приблизному співвідношенні 1 : 1 (схема 3).

Кетенацеталі **4а-с** реагують із метиловим естером ацетиленкарбонової кислоти при кип'ятінні впродовж 51 год в етанолі за схемою [3+3]-циклоконденсації із утворенням 2-метил-2,3-дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-*a*]піридин-5-онів **8а-с**, структура яких підтверджена наявністю в спектрах ЯМР ¹Н двох дублетів метинових протонів піридонового циклу при 6,22-6,26 м. ч. та 7,66-7,76 м. ч., а також відсутністю сигналів NH-протону, що узгоджується з літературними даними [1]. В аналогічних умовах циклізація 5-метил- **4а-с**, та 5-йодометилзаміщених похідних **ба-с** із диметиловим естером ацетилендикарбонової кислоти приводить до відповідних 2-заміщених естерів 5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-*a*]піридин-7-карбонових кислот **9а-с** та **10а-с** (табл. 2-4).

Експериментальна хімічна частина

IЧ-спектри сполук у таблетках КВг записані на приладі Bruker Vertes 70. Спектри ЯМР ¹Н одержані на спектрометрі Varian VXR-400 (399.97 МГц) в імпульсному Фур'є-режимі у розчинах CDCl₂, спектри ¹³С отримані на спектрометрі Varian VXR-400 (125.74 МГц) в імпульсному Фур'є-режимі у розчинах CDCl₃ (сполук **3b,c**, **4a-c**, **6b,c**, **8a-c**, **9a-c**, **10a-c**) та ДМСО- d_6 (для сполук **7а,b**), внутрішній стандарт ТМС. Хроматомас-спектри одержані на приладі Agilent LC/MSD SL; колонка Zorbax SB-C18, 4,6 × 15 мм, 1,8 мкм (PN 82(c)75-932); розчинник ДМСО, іонізація електророзпиленням при атмосферному тиску. Елементний аналіз здійснений на приладі PerkinElmer CHN Analyzer серії 2400 в аналітичній лабораторії Інституту органічної хімії НАН України. Температури плавлення визначені на столику Кофлера і невідкореговані.

3-Оксо-*N*-алілбутантіоамід **За** та 1-[5-(йодометил)-1,3-тіазолідин-2-іліден]пропан-2-он **ба** синтезовано за методом [21].

3-R-3-Оксо-N-алілпропантіоаміди 3b,с. До розчину 10 ммоль сполуки **1b,с** в 5 мл ацетонітрилу при 0 °С додавали при перемішуванні 1,60 г (10,5 ммоль) ДБУ і перемішували впродовж 1 год.

9a-c, 10a-c

Таблиця 2

		о Т. пл., °С	[M+1]+	31	найдено,	%	Формула	Розраховано, %		
Сполука	Вихід, %			С	Н	N		С	Н	N
3b	63	масло	172	55,96	7,73	8,09	C ₈ H ₁₃ NOS	56,11	7,65	8,18
Зс	71	масло	220	65,99	5,89	6,48	C ₁₂ H ₁₃ NOS	65,72	5,97	6,39
4a	87	68-69	158	53,23	6,97	9,03	C ₇ H ₁₁ NOS	53,47	7,05	8,91
4b	89	43-44	172	56,37	7,57	8,07	C ₈ H ₁₃ NOS	56,11	7,65	8,18
4c	91	76-77	220	65,50	6,04	6,27	C ₁₂ H ₁₃ NOS	65,72	5,97	6,39
6b	85	112-113	298	32,59	3,97	4,59	C ₈ H ₁₂ INOS	32,34	4,07	4,71
бс	92	156-157	346	41,44	3,58	3,92	C ₁₂ H ₁₂ INOS	41,75	3,50	4,06
7a	43	172-173	256	51,57	5,08	5,56	C ₁₁ H ₁₃ NO₄S	51,75	5,13	5,49
7b	15	182-183	270	53,67	5,66	5,09	$C_{12}H_{15}NO_4S$	53,52	5,61	5,20
7c	30	95-96	318	60,78	4,84	4,34	$C_{16}H_{15}NO_4S$	60,55	4,76	4,41
8a	68	134-135	210	57,68	5,21	6,57	$C_{10}H_{11}NO_{2}S$	57,39	5,30	6,69
8b	45	121-122	224	58,91	5,98	6,40	C ₁₁ H ₁₃ NO ₂ S	59,17	5,87	6,27
8c	45	132-133	272	66,67	4,75	5,30	C ₁₅ H ₁₃ NO ₂ S	66,40	4,83	5,16
9a	41	124-125	268	54,19	4,79	5,11	C ₁₂ H ₁₃ NO ₄ S	53,92	4,90	5,24
9b	61	86-87	282	55,27	5,43	5,10	$C_{13}H_{15}NO_4S$	55,50	5,37	4,98
9c	48	141-142	330	62,22	4,46	4,44	C ₁₇ H ₁₅ NO ₄ S	61,99	4,59	4,25
10a	50	161-162	394	36,39	3,19	3,42	C ₁₂ H ₁₂ INO ₄ S	36,66	3,08	3,56
10b	33	142-143	408	38,63	3,39	3,51	C ₁₃ H ₁₄ INO ₄ S	38,34	3,47	3,44
10c	65	134-135	456	44,68	3,16	3,17	C ₁₇ H ₁₄ INO ₄ S	44,85	3,10	3,08

Виходи, температури плавлення, мас-спектри та результати елементного аналізу сполук **3b,c**, **4a-c**, **6b,c**, **7a-c**, **8a-c**, **9a-c**, **10a-c**

Потім додавали по краплях 0,99 г (10 ммоль) алілізотіоціанату в 5 мл ацетонітрилу при 0 °С і перемішували впродовж 9 год при кімнатній температурі. Реакційну суміш упарювали, залишок розчиняли в 10 мл 15 %-вого водного розчину КОН і залишали на 24 год при 20 °С у випадку **3b** або перемішували впродовж 50 год при 20 °С до гомогенізації у випадку **3c**, промивали 15 мл дихлорометану, водний шар підкислювали 10 % HCl до pH 2 і екстрагували дихлорометаном (3 × 10 мл). Органічний шар промивали 15 мл води, сушили над Na_2SO_4 та упарювали. Очищали колонковою хроматографією на силікагелі, елюент хлофорорм : метанол, 100 : 1 (для сполуки **3b**) та гексан : етилацетат, 4 : 1 (для сполуки **3c**).

(5-Метил-1,3-тіазолідин-2-іліден)кетони 4а-с. До 10 ммоль сполуки За-с додавали 10 г H₃PO₄, та нагрівали при 75 °С впродовж 1 год, охолоджували, виливали на лід та нейтралізували 20 % водним розчином КОН, екстрагували дихлорометаном (3 × 10 мл). Органічний шар промивали 5 мл насиченого розчину NaHCO₃ та 10 мл води, сушили над Na₂SO₄, упарювали.

[5-(Йодометил)-1,3-тіазолідин-2-іліден]кетони 6b,c. До розчину 5 ммоль сполуки 3b,c в 5 мл хлороформу додавали при перемішуванні по краплях розчин 1,33 г (5,2 ммоль) йоду в 100 мл хлороформу при 0 °С і перемішували впродовж 6 год при кімнатній температурі. Розчинник декантували, до залишку додавали 5 мл води та 5 мл хлороформу і при перемішуванні додавали порціями 5 % водний розчин Na₂SO₃ до pH 8. Органічний шар відділяли, промивали 10 мл води, сушили над Na₂SO₄ та упарювали.

(7-Ацил-2-метил-5-оксо-2,3,5,6-тетрагідропіроло[2,1-b][1,3]тіазол-6-іл)оцтові кислоти 7а-с. До розчину 2,3 ммоль сполуки 4а-с в 5 мл ацетонітрилу додавали 0,25 г (2,5 ммоль) малеїнового ангідриду та кип'ятили впродовж 40 год. Реакційну суміш упарювали, утворений залишок розтирали у діетиловому етері та відфільтровували. Отриманий осад кристалізували із води та сушили у вакуумі (для сполук 7а,с). У випадку сполуки 7b осад розчиняли при кип'ятінні у 3 мл етилацетату, відфільтровували нерозчинний залишок, до одержаного розчину порціями при перемішуванні додавали 15 мл гексану, отриманий осад відфільтровували та сушили у вакуумі.

2-Метил-8-ацил-2,3-дигідро-5*H***-[1,3]тіазоло** [3,2-*а*]піридин-5-они 8а-с. До розчину 2,1 ммоль сполуки 4а-с в 5 мл абсолютного етанолу додавали 0,19 г (2,2 ммоль) метилпропіолату та кип'ятили впродовж 40 год, після цього додавали ще 0,04 г (0,42 ммоль) метилпропіолату та кип'ятили

Таблиця 3

Дані спектрів IЧ та ЯМР 1Н сполук **3b,с, 4а-с, 6b,с, 7а-с, 8а-с, 9а-с, 10а-с**

ука	министрия Квали см ⁻¹								
Пол		, cm	ЯМР ¹ Н (CDCl ₃) спектр, δ, м. ч. (<i>J</i> , Гц)						
3b	3250	1704	1,08 т (2,67H, CH ₃ *, ³ <i>J</i> = 7,2), 1,14 т (0,33H, CH ₃ **, ³ <i>J</i> = 7,6), 2,22 к (0,22H, CH ₂ **, ³ <i>J</i> = 7,2), 2,58 к (1,78H, CH ₂ *, ³ <i>J</i> = 7,2), 3,97 с (2H, CH ₂), 4,25 т (0,22H, CH ₂ **, ³ <i>J</i> = 5,6), 4,31 т (1,78H, CH ₂ *, ³ <i>J</i> = 5,6), 5,22-5,32 м (2H, CH ₂), 5,88-5,97 м (1H, CH), 6,58 уш. с (0,11H, NH**), 9,18 уш. с (0,89H, NH*), 14,07 с (0,11H, OH**)						
3c	3271	1679	4,26 τ (0,54H, CH ₂ **, ${}^{3}J$ = 5,5), 4,32 τ (1,46H, CH ₂ *, ${}^{3}J$ = 5,5), 4,48 c (1,46H*, CH ₂), 5,19-5,31 м (2H, CH ₂), 5,86-5,95 м (1H, CH), 6,04 c (0,27H, CH**), 7,22 уш. с. (0,27H, NH**), 7,32-7,42 м (1H _{Ar} * + H _{Ar} **), 7,46 τ (1,46H _{Ar} *, ${}^{3}J$ = 8,0), 7,59 τ (0,54H _{Ar} **, ${}^{3}J$ = 7,5), 7,73 д (0,54H _{Ar} **, ${}^{3}J$ = 7,5), 7,95 д (1,46H _{Ar} *, ${}^{3}J$ = 7,5), 9,25 уш. с. (0,73H, NH*), 14,48 c (0,27H, OH**)						
4a	3141	1606	1,44 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,8), 2,02 с (3H, CH ₃), 3,47-3,51 м (1H, CH), 3,72-3,81 м (1H, CH), 3,87-3,91 м (1H, CH), 5,25 с (1H, CH), 10,09 уш. с (1H, NH)						
4b	3155	1602	1,10 т (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,6), 1,44 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,8), 2,27 к (2H, CH ₂ , ³ <i>J</i> = 7,6), 3,47-3,51 м (1H, CH), 3,73- 3,81 м (1H, CH), 3,87-3,91 м (1H, CH), 5,27 с (1H, CH), 10,11 уш. с (1H, NH)						
4c	3196	1595	1,48 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,8), 3,56-3,60 м (1H, CH), 3,80-3,88 м (1H, CH), 3,96-4,00 м (1H, CH), 5,95 с (1H, CH), 7,38-7,43 м (3H _{Ar}), 7,85 д (2H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 6,4), 10,58 уш. с (1H, NH)						
6b	3198	1601	1,09 т (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,6), 2,26 к (2H, CH ₂ , ³ <i>J</i> = 7,6), 3,31-3,37 м (2H, CH ₂ I), 3,81-3,94 м (3H, CH + CH ₂), 5,23 с (1H, CH), 10,06 уш. с (1H, NH)						
бс	3210	1607	3,41-3,44 м (2H, CH ₂ I), 3,81-3,94 м (3H, CH + CH ₂), 5,95 с (1H, CH), 7,39-7,47 м (3H _{Ar}), 7,85 д (2H _{Ar} , ³ J = 6,8), 10,57 уш. с (1H, NH)						
7a	-	1720, 1647, 1634	1,37 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 1,45 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 2,40 с (6H, 2CH ₃), 2,69-2,79 м (2H, 2CH), 2,99-3,06 м (2H, 2CH), 3,37-3,43 м (1H, CH), 3,57-3,70 м (2H, CH), 3,88-3,92 м (3H, CH), 4,11-4,15 м (1H, CH), 4,51-4,56 м (1H, CH), 5,96 уш. с (2H, 2OH)						
7b	_	1718, 1640, 1620	1,14 т (6H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 1,37 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 1,45 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 2,60-2,85 м (6H, 2CH + 2CH ₂), 2,97-3,05 м (2H, 2CH), 3,35-3,41 м (1H, CH), 3,56-3,68 м (2H, 2CH), 3,85-3,93 м (3H, 3CH), 4,12-4,15 м (1H, CH), 4,50-4,55 м (1H, CH), 5,71 уш. с (2H, 2OH)						
7c	_	1725, 1645, 1610	1,33-1,36 м (6H, 2CH ₃), 2,72-2,80 м (2H, 2CH), 3,10-3,17 м (2H, 2CH), 3,54-3,64 м (3H, 3CH), 3,91-3,95 м (3H, 3CH), 4,06-4,11 м (1H, CH), 4,44-4,48 м (1H, CH), 7,46 т (4H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,2), 7,55-7,61 м (6H _{Ar})						
8a	-	1672, 1631	1,48 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,5), 2,45 с (3H, CH ₃), 3,82-3,86 м (1H, CH), 4,16-4,20 м (1H, CH), 4,44-4,48 м (1H, CH), 6,26 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,0), 7,74 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,0)						
8b	_	1668, 1625	1,18 т (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 1,47 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,4), 2,79 к (2H, CH ₂ , ³ <i>J</i> = 7,2), 3,78-3,87 м (1H, CH), 4,16- 4,21 м (1H, CH), 4,41-4,47 м (1H, CH), 6,25 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,6), 7,76 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,6)						
8c	_	1678, 1633	1,54 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,8), 3,87-3,95 м (1H, CH), 4,23-4,28 м (1H, CH), 4,52-4,57 м (1H, CH), 6,22 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,6), 7,48 т (2H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,2), 7,55 т (1H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 6,8), 7,62 д (2H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,2), 7,66 д (1H, CH, ³ <i>J</i> = 9,6)						
9a	_	1726, 1661, 1625	1,48 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,4), 2,31 с (3H, CH ₃), 3,82-3,87 м (1H, CH), 3,92 с (3H, CH ₃), 4,18-4,23 м (1H, CH), 4,46-4,51 м (1H, CH), 6,41 с (1H, CH)						
9b	_	1711, 1657, 1624	1,12 т (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 1,46 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,4), 2,56 к (2H, CH ₂ , ³ <i>J</i> = 7,2), 3,81-3,87 м (1H, CH), 3,89 с (3H, CH ₃), 4,16-4,21 м (1H, CH), 4,45-4,50 м (1H, CH), 6,42 с (1H, CH)						
9c	-	1732, 1671, 1636	1,50 д (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 6,8), 3,25 с (3H, CH ₃), 3,88-3,96 м (1H, CH), 4,21-4,26 м (1H, CH), 4,56-4,61 м (1H, CH), 6,62 с (1H, CH), 7,44 т (2H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,6), 7,55 т (1H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,2), 7,64 д (2H _{Ar} , ³ <i>J</i> = 7,2)						
10a	_	1728, 1669, 1631	2,31 с (3H, CH ₃), 3,24-3,29 м (1H, CH), 3,42-3,46 м (1H, CH), 3,94 с (3H, CH ₃), 3,96-4,03 м (1H, CH), 4,30-4,36 м (1H, CH), 4,67-4,70 м (1H, CH), 6,44 с (1H, CH)						
10b	_	1724, 1661, 1627	1,14 т (3H, CH ₃ , ³ <i>J</i> = 7,2), 2,50-2,61 м (2H, CH ₂), 3,26-3,30 м (1H, CH), 3,41-3,45 м (1H, CH), 3,92 с (3H, CH ₃), 3,97-4,03 м (1H, CH), 4,31-4,37 м (1H, CH), 4,66-4,70 м (1H, CH), 6,46 с (1H, CH)						
10c	_	1736, 1672, 1639	3,24 с (3H, CH ₃), 3,30-3,35 м (1H, CH), 3,43-3,47 м (1H, CH), 4,03-4,11 м (1H, CH), 4,40-4,46 м (1H, CH), 4,73-4,77 м (1H, CH), 6,65 с (1H, CH), 7,45 т (2H _{Arr} ${}^{3}J$ = 7,6), 7,54 т (1H _{Arr} ${}^{3}J$ = 7,2), 7,62 д (2H _{Arr} ${}^{3}J$ = 7,2)						

Примітка: * – кето-форма; ** – енольна форма.

Таблиця 4

Дані спектрів ЯМР ¹³С сполук **3b,с, 4а-с, 6b,с, 7а-с, 8а-с, 9а-с, 10а-с**

Сполука	ЯМР ¹³ С спектри, δ, м. ч.
3b	7,42 (CH ₃ *), 11,03(CH ₃ **), 30,05 (<u>C</u> H ₂ CH ₃ **), 37,25(<u>C</u> H ₂ CH ₃ *), 45,98 (<u>C</u> H ₂ NH**), 48,53 (<u>C</u> H ₂ NH*), 56,06 (<u>C</u> H ₂ C=S*), 98,18(<u>C</u> HC=S**), 118,30 (<u>C</u> H ₂ =* + <u>C</u> H ₂ =**), 131,56 (CH ₂ = <u>C</u> H*), 132,41 (CH ₂ = <u>C</u> H**), 194,52 (C=O*), 208,19 (C=S*)
3с	46,20 (\underline{CH}_2 NH**), 48,56 (\underline{CH}_2 NH*), 52,77 (\underline{CH}_2 C=S*), 97,72 ($\underline{CHC}=S^*$), 118,22 ($\underline{CH}_2=*$), 118,27 ($\underline{CH}_2=*$), 125,95 ([$C_{Ar}^2 + C_{Ar}^6$]**), 128,52 ([$C_{Ar}^3 + C_{Ar}^5$]**), 128,69 ([$C_{Ar}^3 + C_{Ar}^5$]*), 128,90 ([$C_{Ar}^2 + C_{Ar}^6$]*), 130,82 (C_{Ar}^4 **), 131,48 (CH ₂ = \underline{CH}^*), 132,21 (CH ₂ = \underline{CH}^{**}), 134,28 (C_{Ar}^4 *), 135,29 (C_{Ar}^1 *), 135,83 (C_{Ar}^1 **), 168,77 (C-OH**), 191,57 (C=S**), 194,62 (C=O*), 196,40 (C=S*)
4a	20,17 (<u>C</u> H ₃ CH), 28,65 (<u>C</u> H ₃ -C=O), 40,99 (C ⁵), 56,45 (C ⁴), 90,23 (<u>C</u> H-C=O), 168,00 (C ²), 193,35 (C=O)
4b	10,13 (<u>C</u> H ₃ -CH ₂), 20,15 (<u>C</u> H ₃ C ⁵), 34,71 (<u>C</u> H ₂ -CH ₃), 40,98 (C ⁵), 56,42 (C ⁴), 89,09 (<u>C</u> H-C=O), 167,94 (C ²), 197,22 (C=O)
4c	20,26 (CH ₃), 41,26 (C ⁵), 56,63 (C ⁴), 87,12 (<u>C</u> H-C=O), 127,13 (C _{Ar}), 128,27 (C _{Ar}), 130,79 (C _{Ar}), 139,86 (C _{Ar}), 169,79 (C ²), 186,51 (C=O)
6b	7,20 (CH ₂ I), 9,96 (CH ₃), 34,71 (<u>C</u> H ₂ CH ₃), 46,43 (C ⁵), 54,31 (C ⁴), 89,70 (<u>C</u> H-C=O), 165,44 (C ²), 197,54 (C=O)
бс	7,28 (CH ₂ I), 46,64 (C ⁵), 54,57 (C ⁴), 87,60 (<u>C</u> H-C=O), 127,18 (C _{Ar}), 128,35 (C _{Ar}), 131,06 (C _{Ar}), 139,45 (C _{Ar}), 167,31 (C ²), 186,82 (C=O)
7a	17,91, 21,34 (CH ₃ -C ²), 27,16, 27,18 (CH ₃ -C=O), 33,15, 33,26 (CH ₂ -C ⁶), 38,12, 38,71, 38,75, 38,78 (C ² + C ⁶), 53,02, 53,08 (C ³), 105,32, 105,38 (C ⁷), 153,86, 154,39 (C ⁷), 166,40, 166,99 (C ⁵), 173,46 (HO-C=O), 193,58, 193,60 (Me-C=O)
7b	8,14 (<u>C</u> H ₃ -CH ₂), 17,93, 21,38 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 31,33 (CH ₃ - <u>C</u> H ₂), 33,26, 33,36 (<u>C</u> H ₂ -C ⁶), 38,03, 38,21, 38,69 (C ² + C ⁶), 52,97, 53,02 (C ³), 105,25, 105,31 (C ⁷), 153,22, 153,78 (C ^{7e}), 166,46, 167,05 (C ⁵), 173,56 (HO-C=O), 196,10 (Me- <u>C</u> =O)
7c	18,38, 20,37 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 33,17, 33,32 (<u>C</u> H ₂ -C ⁶), 39,71, 40,08 (C ² + C ⁶), 54,37, 54,45 (C ³), 104,56, 104,64 (C ⁷), 128,27, 128,36, 128,73, 131,83, 131,93, 138,54 (C _{Ar}), 158,37, 158,64 (C ⁷), 166,40, 166,88 (C ⁵), 174,13, 174,31 (HO-C=O), 195,25, 195,46 (Ph- <u>C</u> =O)
8a	20,61 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 26,16 (<u>C</u> H ₃ -C=O) 38,68 (C ²), 56,33 (C ³), 112,48 (C ⁸), 113,59 (C ⁶), 139,55 (C ⁷), 157,46 (C ^{8a}), 161,58 (C ⁵), 192,97 (CH ₃ - <u>C</u> =O)
8b	8,14 (<u>C</u> H ₃ CH ₂), 20,65 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 31,32 (<u>C</u> H ₂ CH ₃), 38,63 (C ²), 56,31 (C ³), 112,00 (C ⁸), 113,64 (C ⁶), 138,79 (C ⁷), 157,26 (C ^{8a}), 161,64 (C ⁵), 195,83 (Et- <u>C</u> =O)
8c	20,45 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 38,96 (C ²), 56,70 (C ³), 111,83 (C ⁸), 113,15 (C ⁶), 128,48 (C _{Ar}), 128,76 (C _{Ar}), 131,71 (C _{Ar}), 137,67 (C _{Ar}), 141,36 (C ⁷), 159,44 (C ^{8a}), 161,51 (C ⁵), 191,55 (Ph- <u>C</u> =O)
9a	20,25 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 28,67 (<u>C</u> H ₃ -C=O), 39,12 (C ²), 53,32 (CH ₃ -O), 56,82 (C ³), 111,73 (C ⁸), 115,07 (C ⁶), 143,73 (C ⁷), 157,74 (C ^{8a}), 160,28 (C ⁵), 167,27 (O=C-OMe), 193,80 (Me- <u>C</u> =O)
9b	8,78 (<u>C</u> H ₃ CH ₂), 20,15 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 34,25 (<u>C</u> H ₂ CH ₃), 39,29 (C ²), 53,28 (CH ₃ -O), 56,88 (C ³), 111,93 (C ⁸), 115,39 (C ⁶), 143,24 (C ⁷), 156,36 (C ^{8a}), 160,34 (C ⁵), 167,16 (O=C-OMe), 197,87 (Et- <u>C</u> =O)
9c	19,95 (<u>C</u> H ₃ -C ²), 39,79 (C ²), 52,44 (CH ₃ -O), 57,15 (C ³), 110,64 (C ⁸), 116,01 (C ⁶), 128,31 (C _{Ar}), 128,66 (C _{Ar}), 132,61 (C _{Ar}), 138,42 (C _{Ar}), 143,66 (C ⁷), 157,02 (C ^{8a}), 160,58 (C ⁵), 165,79 (O= <u>C</u> -OMe), 192,07 (Ph- <u>C</u> =O)
10a	6,66 (CH ₂ I), 28,50 (CH ₃ -C=O), 44,67 (C ²), 53,46 (CH ₃ -O), 55,46 (C ³), 111,47 (C ⁸), 115,56 (C ⁶), 143,70 (C ⁷), 156,81 (C ^{8a}), 160,08 (C ⁵), 167,08 (O=C-OMe), 193,67 (Me-C=O)
10b	6,63 (CH ₂ I), 8,85 (CH ₃ CH ₂), 34,02 (CH ₂ CH ₃), 44,73 (C ²), 53,44 (CH ₃ -O), 55,51 (C ³), 111,59 (C ⁸), 115,87 (C ⁶), 143,28 (C ⁷), 155,68 (C ^{8a}), 160,15 (C ⁵), 167,06 (O=C-OMe), 197,62 (Et-C=O)
10c	6,46 (CH ₂ I), 45,05 (C ²), 52,56 (CH ₃ -O), 55,88 (C ³), 110,62 (C ⁸), 116,61 (C ⁶), 128,27 (C _{Ar}), 128,78 (C _{Ar}), 132,77 (C _{Ar}), 138,37 (C _{Ar}), 143,80 (C ⁷), 155,93 (C ^{8a}), 160,46 (C ⁵), 165,65 (O= <u>C</u> -OMe), 191,97 (Ph- <u>C</u> =O)

Примітка: * – кето-форма; ** – енольна форма.

впродовж 11 год. Реакційну суміш упарювали, отриманий залишок очищали колонковою хроматографією на силікагелі, елюент гексан : етилацетат, 1 : 1 (у випадку сполуки **8а**) або упарювали, розтирали залишок у 2 мл абсолютного етанолу, осад відфільтровували та сушили у вакуумі (у випадку сполук **8b,c**). Метил 8-ацил-2-метил-5-оксо-2,3-дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-*а*]піридин-7-карбоксилати 9а-с, метил 8-ацил-2-(йодометил)-5-оксо-2,3дигідро-5*H*-[1,3]тіазоло[3,2-*а*]піридин-7-карбоксилати 10а-с. До розчину 1 ммоль сполуки 4а-с, 6а-с в 5 мл абсолютного етанолу додавали 0,16 г (1,2 ммоль) диметилацетилендикарбоксилату та кип'ятили впродовж 6 год. Реакційну суміш охолоджували, утворений осад відфільтровували та промивали холодним абсолютним етанолом, сушили у вакуумі.

Висновки

1. Розроблено зручний метод одержання [5-метил- та 5-йодометил-1,3-тіазолідин-2-іліден]кетонів, який ґрунтується на ЕВЦ *N*-алілтіоамідів β-ке-

Перелік використаних джерел інформації

- Huang, Z.–T. Synthesis of Heterocyclic Ketene N,S-Acetals and Their Reactions with Esters of α,β-Unsaturated Acids / Z.-T. Huang, X. Shi // Synthesis. - 1990, Issue 2. - P. 162-167. https://doi.org/10.1055/s-1990-26822
- 2. Huang, Z.-T. Synthesis, Reactions, and Tautomerism of Ketene N,S-Acetals with Benzothiazoline Ring / Z.-T. Huang, X. Shi // Chem. Ber. - 1990. -Vol. 123, Issue 3. - P. 541-547. https://doi.org/10.1002/cber.19901230321
- 3. Design, synthesis and evaluation of peptidomimetics based on substituted bicyclic 2-pyridones - Targeting virulence of uropathogenic E. coli / V. Åberg, M. Sellstedt, M. Hedenström et al. // Bioorg. Med. Chem. - 2006. - Vol. 14, Issue 22. - P. 7563-7581. https://doi.org/10.1016/j.bmc.2006.07.017
- 4. Carboxylic acid isosteres improve the activity of ring-fused 2-pyridones that inhibit pilus biogenesis in E. coli / V. Åberg, P. Das, E. Chorell et al. // Bioorg, Med. Chem. Lett. - 2008. - Vol. 18, Issue 12. - P. 3536-3540. https://doi.org/10.1016/j.bmcl.2008.05.020
- Microwave-assisted decarboxylation of bicyclic 2-pyridone scaffolds and identification of Aβ-peptide aggregation inhibitors / V. Åberg, F. Nor-5. man, E. Chorell et al. // Org. Biomol. Chem. - 2005. - Vol. 3, Issue 15. - P. 2817-2823. https://doi.org/10.1039/b503294f
- Structure-Based Design of Inhibitors Targeting PrfA, the Master Virulence Regulator of Listeria monocytogenes / M. Kulén, M. Lindgren, 6. S. Hansen et al. // J. Med. Chem. – 2018. – Vol. 61, Issue 9. – P. 4165–4175. https://doi.org/10.1021/acs.jmedchem.8b00289
- Glennon, R. A. Benz-fused mesoionic xanthine analogs as inhibitors of cyclic-AMP phosphodiesterase / R. A. Glennon, J. J. Gaines, M. E. Rogers // 7. J. Med. Chem. - 1981. - Vol. 24, Issue 6. - P. 766-769. https://doi.org/10.1021/jm00138a027
- Pyridobenzothiazole derivatives as new chemotype targeting the HCV NS5B polymerase / G. Manfroni, F. Meschini, M. L. Barreca et al. // Bioorg. 8. Med. Chem. - 2012. - Vol. 20, Issue 2. - P. 866-876. https://doi.org/10.1016/j.bmc.2011.11.061
- 2-Alkylidene-4-oxothiazolidine S-oxides: synthesis and stereochemistry / Z. Džambaski, R. Marković, E. Kleinpeter, M. Baranac-Stojanović // 9. Tetrahedron. - 2013. - Vol. 69, Issue 31. - P. 6436-6447. https://doi.org/10.1016/j.tet.2013.05.087
- 10. High regioselectivity in the heterocyclization of β-oxonitriles to 4-oxothiazolidines: X-ray structure proof / R. Marković, M. Baranac, Z. Džambaski et al. // Tetrahedron. - 2003. - Vol. 59, Issue 39. - P. 7803-7810. https://doi.org/10.1016/s0040-4020(03)01146-3 .
- 11. Mechanism of stereoselective synthesis of push-pull (Z)-4-oxothiazolidine derivatives containing an exocyclic double bond. A MNDO-PM3 Study / R. Marković, Ž. Vitnik, M. Baranac, I. Juranic // J. Chem. Res. (S). - 2002. - Issue 10. - P. 485-489. https://doi.org/10.3184/030823402103170673
- 12. Marković, R. Regioselective Synthesis of New 5-Ethoxycarbonylmethyl-4-oxothiazolidin-2-ylidene Bromides and Rearrangement Reaction Thereof / R. Marković, M. Baranac // Synlett. - 2000. - Issue 5. - P. 607-610. https://doi.org/10.1055/s-2000-6596
- 13. Studies with polyfunctionally substituted heteroaromatics: synthesis of several new thiazoles, pyrazolo[5,1-c]triazines and of polyfunctionally substituted pyridines and pyrimidines / A. H. H. Elghandour, M. K. A. Ibrahim, S. M. M. Elshikh, F. M. M. Ali // Tetrahedron. - 1992. - Vol. 48, Issue 42. -P. 9295-9304. https://doi.org/10.1016/s0040-4020(01)85619-2
- 14. A Simplified Procedure for the Preparation of 2-Alkoxycarbonyl-5-aryl-4-cyano-3-hydroxy-3-phenyltetrahydrothiophenes / S. Kambe, K. Saito, A. Sakurai, H. Midorikawa // Synthesis. - 1980. - Issue 10. - P. 839-840. https://doi.org/10.1055/s-1980-29229
- 15. Satzinger, G. Heterocyclen durch Reaktion von Mercapto- und Hydroxycarbonsäureestern mit aktivierten Nitrilen / G. Satzinger // Liebigs Ann Chem. - 1978. - Issue 3. - P. 473-511. https://doi.org/10.1002/jlac.197819780311
- 16. Satzinger, G. Substituierte 2-Methylen-thiazolidone-(4) / G. Satzinger // Liebigs Ann Chem. 1963. Vol. 665, Issue 1. P. 150-165. https:// doi.org/10.1002/jlac.19636650118
- 17. Conformational preferences of α-functionalised keten-S,N-acetals: Potential role of S..O and S..S interactions in solution / A. N. Dixit, K. V. Reddy, A. R. A. S. Deschmukh et al. // Tetrahedron. - 1995. - Vol. 51, Issue 5. - P. 1437-1448. https://doi.org/10.1016/0040-4020(94)01023-s
- 18. Synthetic studies on diuretics. 5-(3,3-N,S-substituted-2-propenoyl)-2,3-dihydro-2-benzo[b]furancarboxylic acids / E. Ohsugi, T. Fujioka, H. Harada et al. // Chem. Pharm. Bull. - 1989. - Vol. 37, Issue 5. - P. 1268-1278. https://doi.org/10.1248/cpb.37.1268
- 19. Reaction of β-Oxodithioesters With Propargylamine: A Facile Entry to Novel 2-(Acylalkylidene)-5-(Methylene)Thiazolidines / M. Chandrasekharam, O. M. Singh, H. Ila, H. Junjappa // Synth. Commun. – 1998. – Vol. 28, Issue 16. – P. 3073–3079. https://doi.org/10.1080/00397919808004887
- 20. Saravanan, S. Formation of reagent-selective products from 2-(4,5-dihydrothi- azol-2-ylthio)-1-arylethanone with different nucleophiles / S. Saravanan, P. Mohan, S. Muthusubramanian // J. Sulfur Chem. – 2011. – Vol. 32, Issue 1. – P. 71–84. https://doi.org/10.1080/17415993.2010.533772
- 21. Halocyclization of products of allyl isothiocyanate addition to acyclic methylene active compounds / M. B. Litvinchuk, A. V. Bentya, N. Y. Slyvka, M. V. Vovk // Russ. J. Org. Chem. – 2017. – Vol. 53. – P. 709–716. https://doi.org/10.1134/s1070428017050104
- 22. A novel synthesis of 1,3 Thiazetidine-2-one and 1,3-0xazine-2-one Derivatives / W. Żankowska-Jasińska, M. Burgieł, A. Danel, A. Syguła // J. Prakt. Chem. – 1988. – Vol. 330, Issue 5. – P. 795–800. https://doi.org/10.1002/prac.19883300516
- 23. Nishio, T. Sulfur–Containing Heterocycles Derived by Reaction of ω–Keto Amides with Lawesson's Reagent / T. Nishio // Helv. Chim. Acta. 1998. Vol. 81, Issue 5-8. - P. 1207-1214. https://doi.org/10.1002/hlca.19980810531
- 24. Cuprous bromide-promoted cyclization of ketene N,S-acetals with prop-2-ynyl bromide: synthesis of regiospecifically substituted and annelated 3-acyl(or nitro)-5-methyl pyrroles / A. K. Gupta, K. R. Reddy, H. Ila, H. Junjappa // J. Chem. Soc., Perkin Trans. 1. - 1995. - Issue 13. -P. 1725–1727. https://doi.org/10.1039/p19950001725
- 25. Reaction of Polarized Ketene S,N-Acetals with Bromoacetaldehyde Diethyl Acetal: Synthesis of 1-Substituted 3-Acyl- and 3-Nitro-2-methylthiopyrroles and 1,2-Annulated 3-Acylpyrroles / A. K. Gupta, R. T. Chakrasali, H. Ila, H. Junjappa // Synthesis. - 1989. - Issue 2. - P. 141-142. https://doi.org/10.1055/s-1989-27179
- 26. Gupta, A. K. Cyclocondensation of Acylketene S,N- and N,N-acetals with Maleic Anhydride and Maleimide: A Facile One-Step Synthesis of Pyrano [3,4-c]pyrrole, Pyrrolo [3,4-c]pyridine and Condensed Pyrrole Derivatives / A. K. Gupta, H. Ila, H. Junjappa // Synthesis. - 1988. - Issue 4. -P. 284-286. https://doi.org/10.1055/s-1988-27544
- 27. Chakrasali, R. T. Cycloaddition of Aroyl/Acylketene S, N-Acetals with Tosyl Azide: Synthesis of Novel 4-Aroyl/Acyl-5-amino-1H-1,2,3-triazoles and 3,4-Annulated 1,2,3-Triazoles / R. T. Chakrasali, H. Ila, H. Junjappa // Synthesis. – 1988. – Issue 11. – P. 851–854. https://doi.org/10.1055/s-1988-27728

токислот під дією фосфорної кислоти та йоду, що супроводжується процесом деацилювання.

2. Показано, що синтезовані (1,3-тіазолідин-2-іліден)кетони можуть бути використані в ролі N-C-C бінуклеофільних реагентів у реакціях [3+2]та [3+3]-циклізацій, які приводять до функціональних похідних піроло[2,1-*b*][1,3]тіазолу та [1,3] тіазоло[3,2-а]піридину.

Конфлікт інтересів: відсутній.

- El-Shafei, A. K. Synthesis of Heterocyclic Ketene N,S-Acetals and Their Reactions with α,β-Unsaturated Nitriles / A. K. El-Shafei, A. M. M. El-Saghier, A. M. Soliman // Collect. Czech. Chem. Commun. 1995. Vol. 60, Issue 6. P. 1065–1069. https://doi.org/10.1135/cccc19951065
- 29. Three–component solvent–free synthesis of highly substituted bicyclic pyridines containing a ring–junction nitrogen / S. Yan, Y. Chen, L. Liu et al. // Green Chem. 2010. Vol. 12, Issue 11. P. 2043–2052. https://doi.org/10.1039/c0gc00373e
- Aza–Annulation of Polarized N,S– and N,N–Ketene Acetals with Itaconic Anhydride: Synthesis of Novel Functionalized 1,2,3,4–Tetrahydro–2–pyridones and Related Azabicycles / S. Chakrabarti, K. Panda, N. C. Misra et al. // Synlett. – 2005. – Issue 9. – P. 1437–1441. https://doi.org/10.1055/s-2005-868491
- Singh, A. Metal–Free One–Pot Four–Component Cascade Annulation in Ionic Liquids at Room Temperature: Convergent Access to Thiazoloquinolinone Derivatives / A. Singh, A. Srivastava, M. S. Singh // J. Org. Chem. – 2018. – Vol. 83, Issue 15. – P. 7950–7961. https://doi.org/10.1021/ acs.joc.8b00814

References

- 1. Huang, Z.–T., & Shi, X. (1990). Synthesis of Heterocyclic KeteneN,S–Acetals and Their Reactions with Esters of α,β–Unsaturated Acids. *Synthesis*, *1990 (02)*, 162–167. https://doi.org/10.1055/s-1990-26822
- Huang, Z.-T., & Shi, X. (1990). Synthesis, Reactions, and Tautomerism of Ketene N,S-Acetals with Benzothiazoline Ring. Chemische Berichte, 123 (3), 541–547. https://doi.org/10.1002/cber.19901230321
- Åberg, V., Sellstedt, M., Hedenström, M., Pinkner, J. S., Hultgren, S. J., & Almqvist, F. (2006). Design, synthesis and evaluation of peptidomimetics based on substituted bicyclic 2-pyridones—Targeting virulence of uropathogenic E. coli. *Bioorganic & Medicinal Chemistry*, 14 (22), 7563–7581. https://doi.org/10.1016/j.bmc.2006.07.017
- Åberg, V., Das, P., Chorell, E., Hedenström, M., Pinkner, J. S., Hultgren, S. J., & Almqvist, F. (2008). Carboxylic acid isosteres improve the activity of ring-fused 2-pyridones that inhibit pilus biogenesis in E. coli. *Bioorganic & Medicinal Chemistry Letters*, 18 (12), 3536–3540. https:// doi.org/10.1016/j.bmcl.2008.05.020
- Åberg, V., Norman, F., Chorell, E., Westermark, A., Olofsson, A., Sauer–Eriksson, A. E., & Almqvist, F. (2005). Microwave–assisted decarboxylation of bicyclic 2–pyridone scaffolds and identification of Aβ–peptide aggregation inhibitors. *Organic & Biomolecular Chemistry*, 3 (15), 2817. https://doi.org/10.1039/b503294f
- Kulén, M., Lindgren, M., Hansen, S., Cairns, A. G., Grundström, C., Begum, A., ... Almqvist, F. (2018). Structure–Based Design of Inhibitors Targeting PrfA, the Master Virulence Regulator of Listeria monocytogenes. *Journal of Medicinal Chemistry*, 61 (9), 4165–4175. https://doi.org/10.1021/ acs.jmedchem.8b00289
- 7. Glennon, R. A., Gaines, J. J., & Rogers, M. E. (1981). Benz–fused mesoionic xanthine analogs as inhibitors of cyclic–AMP phosphodiesterase. *Journal of Medicinal Chemistry*, 24 (6), 766–769. https://doi.org/10.1021/jm00138a027
- 8. Manfroni, G., Meschini, F., Barreca, M. L., Leyssen, P., Samuele, A., Iraci, N., ... Cecchetti, V. (2012). Pyridobenzothiazole derivatives as new chemotype targeting the HCV NS5B polymerase. *Bioorganic & Medicinal Chemistry, 20 (2),* 866–876. https://doi.org/10.1016/j.bmc.2011.11.061
- 9. Džambaski, Z., Marković, R., Kleinpeter, E., & Baranac–Stojanović, M. (2013). 2–Alkylidene–4–oxothiazolidine S–oxides: synthesis and stereochemistry. *Tetrahedron, 69 (31),* 6436–6447. https://doi.org/10.1016/j.tet.2013.05.087
- Marković, R., Baranac, M., Džambaski, Z., Stojanović, M., & Steel, P. J. (2003). High regioselectivity in the heterocyclization of β-oxonitriles to 4oxothiazolidines: X-ray structure proof. *Tetrahedron*, *59* (*39*), 7803–7810. https://doi.org/10.1016/s0040-4020(03)01146-3
- Marković, R., Vitnik, Ž., Baranac, M., & Juranic, I. (2002). Mechanism of stereoselective synthesis of push-pull (Z)-4-oxothiazolidine derivatives containing an exocyclic double bond. A MNDO-PM3 Study. Journal of Chemical Research, 2002 (10), 485–489. https://doi.org/10.3184/030823402103170673
- 12. Marković, R., Baranac, M. (2000) Regioselective Synthesis of New 5–Ethoxycarbonylmethyl–4–oxothiazolidin–2–ylidene Bromides and Rearrangement Reaction Thereof. *Synlett, 2000 (05),* 607–610. https://doi.org/10.1055/s-2000-6596
- Elghandour, A. H. H., Ibrahim, M. K. A., Elshikh, S. M. M., & Ali, F. M. M. (1992). Studies with polyfunctionally substituted heteroaromatics: synthesis of several new thiazoles, pyrazolo[5,1–c]triazines and of polyfunctionally substituted pyridines and pyrimidines. *Tetrahedron, 48 (42)*, 9295–9304. https://doi.org/10.1016/s0040-4020(01)85619-2
- 14. Kambe, S., Saito, K., Sakurai, A., & Midorikawa, H. (1980). A Simplified Procedure for the Preparation of 2–Alkoxycarbonyl–5–aryl–4–cyano–3– hydroxy–3–phenyltetrahydrothiophenes. *Synthesis, 1980 (10),* 839–840. https://doi.org/10.1055/s-1980-29229
- 15. Satzinger, G. (1978). Heterocyclen durch Reaktion von Mercapto- und Hydroxycarbonsäureestern mit aktivierten Nitrilen. *Justus Liebigs An*nalen Der Chemie, 1978 (3), 473–511. https://doi.org/10.1002/jlac.197819780311
- 16. Satzinger, G. (1963). Substituierte 2-Methylen-thiazolidone-(4). Justus Liebigs Annalen Der Chemie, 665 (1), 150–165. https://doi.org/10.1002/jlac.19636650118
- Dixit, A. N., Venodhar Reddy, K., Deshmukh, A. R. A. S., Rajappa, S., Ganguly, B., & Chandrasekhar, J. (1995). Conformational preferences of α-functionalised keten–S,N–acetals: Potential role of SO and SS interactions in solution. *Tetrahedron*, *51(5)*, 1437–1448. https://doi.org/10.1016/0040-4020(94)01023-s
- 18. Ohsugi, E., Fujioka, T., Harada, H., Nakamura, M., & Maeda, R. (1989). Synthetic studies on diuretics. 5–(3,3–n,s–substituted–2–propenoyl)–2,3– dihydro–2–benzo(b)furancarboxylic acids. *Chemical & pharmaceutical bulletin, 37 (5),* 1268–1278. https://doi.org/10.1248/cpb.37.1268
- Chandrasekharam, M., Singh, O. M., Ila, H., & Junjappa, H. (1998). Reaction of β-Oxodithioesters With Propargylamine: A Facile Entry to Novel 2– (Acylalkylidene)–5–(Methylene)Thiazolidines. Synthetic Communications, 28 (16), 3073–3079. https://doi.org/10.1080/00397919808004887
- 20. Saravanan, S., Mohan, P., & Muthusubramanian, S. (2011). Formation of reagent–selective products from 2–(4,5–dihydrothi– azol–2–ylthio)–1– arylethanone with different nucleophiles. *Journal of Sulfur Chemistry*, *32* (1), 71–84. https://doi.org/10.1080/17415993.2010.533772
- 21. Litvinchuk, M. B., Bentya, A. V., Slyvka, N. Y., & Vovk, M. V. (2017). Halocyclization of products of allyl isothiocyanate addition to acyclic methylene active compounds. *Russian Journal of Organic Chemistry, 53 (5),* 709–716. https://doi.org/10.1134/s1070428017050104
- Żankowska–Jasińska, W., Burgieł, M., Danel, A., Syguła, A. (1988) A novel synthesis of 1,3 Thiazetidine–2–one and 1,3–Oxazine–2–one Derivatives. Journal für Praktische Chemie. 330 (5), 795–800. https://doi.org/10.1002/prac.19883300516
- Nishio, T. (1998) Sulfur-Containing Heterocycles Derived by Reaction of ω-Keto Amides withLawesson's Reagent. *Helvetica Chimica Acta*. 81 (5-8), 1207–1214. https://doi.org/10.1002/hlca.19980810531
- Gupta, A. K., Reddy, K. R., Ila, H., & Junjappa, H. (1995). Cuprous bromide–promoted cyclization of ketene N,S–acetals with prop–2–ynyl bromide: synthesis of regiospecifically substituted and annelated 3–acyl(or nitro)–5–methyl pyrroles. *Journal of the Chemical Society, Perkin Transactions 1, (13),* 1725. https://doi.org/10.1039/p19950001725
- Gupta, A. K., Chakrasali, R. T., Ila, H., & Junjappa, H. (1989). Reaction of Polarized KeteneS,N–Acetals with Bromoacetaldehyde Diethyl Acetal: Synthesis of 1–Substituted 3–Acyl– and 3–Nitro–2–methylthiopyrroles and 1,2–Annulated 3–Acylpyrroles. *Synthesis, 1989 (02),* 141–142. https://doi.org/10.1055/s-1989-27179
- Gupta, A. K., Ila, H., & Junjappa, H. (1988). Cyclocondensation of Acylketene S,N- and N,N-acetals with Maleic Anhydride and Maleimide: A Facile One-Step Synthesis of Pyrano [3,4-c]pyrrole, Pyrrolo [3,4-c]pyridine and Condensed Pyrrole Derivatives. *Synthesis, 1988 (04),* 284–286. https:// doi.org/10.1055/s-1988-27544

- Chakrasali, R. T., Ila, H., & Junjappa, H. (1988). Cycloaddition of Aroyl/Acylketene S,N-Acetals with Tosyl Azide: Synthesis of Novel 4-Aroyl/ Acyl-5-amino-1H-1,2,3-triazoles and 3,4-Annulated 1,2,3-Triazoles. *Synthesis, 1988 (11),* 851–854. https://doi.org/10.1055/s-1988-27728
- El–Shafei, A. K., El–Saghier, A. M. M., & Soliman, A. M. (1995). Synthesis of Heterocyclic Ketene N,S–Acetals and Their Reactions with α,β–Unsaturated Nitriles. Collection of Czechoslovak Chemical Communications, 60 (6), 1065–1069. https://doi.org/10.1135/cccc19951065
- 29. Yan, S., Chen, Y., Liu, L., He, N., & Lin, J. (2010). Three–component solvent–free synthesis of highly substituted bicyclic pyridines containing a ring–junction nitrogen. *Green Chemistry*, *12* (*11*), 2043. https://doi.org/10.1039/c0gc00373e
- Ila, H., Junjappa, H., Chakrabarti, S., Panda, K., & Misra, N. C. (2005). Aza–Annulation of Polarized N,S– and N,N–Ketene Acetals with Itaconic Anhydride: Synthesis of Novel Functionalized 1,2,3,4–Tetrahydro–2–pyridones and Related Azabicycles. Synlett, (9), 1437–1441. https://doi. org/10.1055/s-2005-868491
- Singh, A., Srivastava, A., & Singh, M. S. (2018). Metal–Free One–Pot Four–Component Cascade Annulation in Ionic Liquids at Room Temperature: Convergent Access to Thiazoloquinolinone Derivatives. *The Journal of Organic Chemistry*, 83 (15), 7950–7961. https://doi.org/10.1021/acs.joc.8b00814

Надійшла до редакції 01.11.2018 р.